

Щоб не розчарувались, а повірили

По-осінньому гарна й сонячна погода минулої п'ятниці сприяла поїздки журналістів у село Зносичі – один із тих населених пунктів Сарненщини, де живуть трудолюбиві й віддані своїй землі люди. В полі ввечерню кермував сільськогосподарською технікою комбайнер Сергій Пупко, який збирав кукурудзу. Щоденний урожай – 250 тонн, поділився, кращий, ніж минулорічний. Радіє йому й Анатолій Остапчук, який ще донедавна наводив лад у районі, тепер повернувся до господарства, яке не один рік славиться своїми досягненнями. До речі, вздовж дороги густо зеленіє кукурудза, що піде на корм худобі, а посіяли її одразу після того, як збрали озимий ячмінь.

Про себе Сергій розповідав неохоче, сором язливо. В СГПП «Маяк» трудиться з 1992 року, щойно повернувся зі служби в армії. З дружиною Лесею виховують доньку Катерину й двох синів, один із яких здобуває професію будівельника в Сарненському ВПУ-22. Упродовж 6 років допомагає йому Євген Лопанчук, також багатодітний батько трьох малолітніх дітей.

2-3 стор.

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

Анатолій Миколайович, який супроводжував нас, розповідає про зносичан. Саме їм завдячує стабільним розвитком сільськогосподарського підприємства. Так, каже, Сергій Трофимець закінчив Житомирський сільськогосподарський інститут у 2004 році й дотепер працює агрономом. А в доярки Людмили Панасюк трудовий стаж, як і в тракториста Сергія Пупка, 20 років. Людмила Василівна – справна господиня. Дома виховує 6 дітей, а на фермі за 8 місяців надає понад 80 тонн молока. Доярка Людмила Мельник може похвалитися ще більши-

жання працювати, відчуває, що не можеш їх зрадити. Хоч би там що, ввечерні, такі виробництва мають право на життя, як і земля мусить дати віддачу трудівникам-хліборобам. Одно слово, якщо живеш цією справою, то вона повинна приносити позитивний результат.

Зачепили й реформування сільськогосподарської та-лузі. Аграрні підприємства сьогодні потребують реального економічного й правового роздрізнання (захисту від адміністративного свавілля, матеріально-технічної й фінансової підтримки, визнання їх повноцінними суб'єктами ринкових відносин). Наголошує Анатолій Остапчук на підприємстві в сільському господарстві й праві самостійно вибирати не тільки напрямки спеціалізації (з урахуванням умов господарювання), а й визначати перспективи й економічно ефективну структуру посівних площ і виробництва в цілому. Потрібна також свобода вибору партнера, договірних взаємовідносин із суб'єктами ринку, форм організації та оплати праці. Без цього ні приватна, ні колективна власність не зробить селянина повноцінним хазяїном, висловлює думку господарник із майже 30-річним стажем.

Досвід сільськогосподарських підприємств «Служ» і «Маяк» показав, що поряд із маленькими селянськими може розвинути й великотварне виробництво. Кажучи про багатокладність аграрної економіки, повинні пам'ятати про існування парадигми: чим більший розмір виробництва, тим краща його економічна конкурентоспроможність, але граша соціально-намісія, тоді як малим складно змагатися на рівних, проте вони зберігають кращу зайнятість селян. Саме тому варто державі подбати про розвиток малого та середнього підприємства, формування товарного сільськогосподарства.

Потребує вдосконалення, на думку Анатолія Остапчу-

Сергій ПУПКО радіє урожаю кукурудзи.

ми здобутками – за цей же період наділа 102 тонни молока. Відзначив Анатолій Остапчук і водіїв. Серед них Івана Никончука, Петра Кичана, Івана Занозовського, які в гарну осінню пору збирають кукурудзу (відповідно вже перевалили 367, 570 і 476 тонн цієї культури).

Трохи згодом директор місцевого навчального закладу Марія Бласюк скаже про цю команду. Усі змалку трудолюбиві, поважають старших і допомагають татам під час літніх канікул на току, стають помічниками комбайнерів, ознайомлюються із технікою, а потім продовжу-

ють справу батьків. До речі, 29 учнів у цьому році вирішили обрати робітничу професію, переважну більшість яких здобувають у Сарненському ВПУ-22.

Господарство відвідувала не раз, тож цікавить, як вдалося його зберегти, адже були різні часи. Завдячуючи взаєморозумінню з людьми, акцентує увагу Анатолій Остапчук. Коли бачиш їхні ба-

ка, питання поновлення стада, насінництва. Бо тяжко вийти на високий рівень без розвитку науки й селекції в тваринництві. До польських земель уже давно придивляються багаті, пропонуючи господарям їх оренду на 25-50 років. Упевнений, що в довгострокову віддавати свої паї небезпечно. У селянина можуть безкоштовно забрати землю. Як сталося це з державним

майном, коли власники сертифікатів залишилися ні з чим тоді, як дехто за одну ніч розбагатів. Земля — такий же товар, і кожен, хто її має, може продати (тільки не за безцінь). Тепер продовжили мораторій на продаж до 2016 року, а треба рах і назавжди визначитися — розпродувати чи ні.

Анатолій Миколайович — прихильник фермерських господарств у кожному населеному пункті. Бо тільки тоді в людей буде робота, переконаний, і село житиме. До місцевих керівників працюючи звертаються з різними проблемами: і щоб дорогу почистили від снігу, і будівельні матеріали допомогли привезти, і зерна, сіна чи соломи виписали... А вже що ним бачимо в селі: люди розчаровані, що їхні руки нікому не потрібні, а відчаю одні спиваються, другі виїжджають з країни. А в «Маяку» трудяться одні лише механізаторів 30, ще 20 водіїв, доряки — всі вони мають не тільки роботу, а й вирішують соціальні питання.

Щодо модернізації підприємства, то за зароблені гроші її також не проведеш, озповідає. Для прикладу: хто зможе придбати комбайн за 5 млн. грн.? А у виробництві сільськогосподарської продукції можна використати досвід сусідньої Польщі. Має власне бачення і щодо розвитку самоврядування та

мудрість-заповідь: «Нікого не посадити в життя, а за день хоча б один цвях забити (ніколи не байдкувати)». Свої знання передає синам, якими пишається. Ігор і Сергій хоча й молоді, але прислухаються до батьківських порад, підтримують його. Поважають, як і всі працівники господарства, основний життєвий принцип Анатолія Миколайовича: жити й працювати по справедливості. Головна думка його, щоб люди не тільки не розчарувалися, а й повірили.

Зносиначи добре розуміють, що мусять посягти, незважаючи на подорожчання дизельного майже вдвічі. За кордоном (навіть у сусідній Білорусі) виробникам сільгосппродукції перед живими завжди знижують ціни на паливо, а перед посівною — на мінеральні добрива. Переконаний керівник, що підтримувати дотаціями треба всі форми господарювання. А збутом продукції має непокоїтися держава, щоб виробник ще за рік знав, що йому сіяти й за якою ціною реалізовувати вирощене. Село тільки тоді житиме, коли буде виробництво. Інакше воно не матиме перспектив.

Перед уроками співають Гімн України

19 лютого 2013 року в Зно-

Вироби Лариси ДОРОШКО відомі й за межами району.

його дівчих форм. Наголосив на ініціативі знизу, бо ніхто краще не знає свої проблеми, ніж громада, яка проживає на тій чи іншій території. Спостерігаю, як по-хазяйськи Анатолій Остапчук заглядає до трактора, кукуруди, чи просто торкається землі. Каже, ще дід колись так робив. Покладе весною руку на ниву — якщо вона холодна, то сіяти рано. Отак і він навчився в нього відчувати її душею, як і людей. А ще вставати рано й до пізнього вечора, як у селі, мозолитися. Для підтвердження наводить ще одну дідівську

сицької ЗОШ І-ІІІ ступенів вишла в ефір перша передача шкільного радіомовлення. Заступник директора Людмила Панасюк, з 20-літнім стажем виховної роботи, давно мріяла втілити свою ідею в життя. З допомогою місцевого господарства СГПП «Маяк», яке допомогло коштами, батьків і працівників магазину музичних інструментів «Robik-Music», що в Сарнах, бажання стало реальністю. Тепер радіогазета, кожен вихід якої чути в усіх куточках села, має не одну рубрику. Серед них інтерв'ю (з директором школи, меди-

Марія ВЛАСЮК (у центрі) зі своїми заступницями Людмилою ПАНАСЮК (ліворуч) і Нелею МЕЛЬНИК.

ною сестрою, активістами-школярами), хвилинки-цікавинки, музичні вітання й навіть шкільні приколи. У планах Людмили Панасюк залучити до участі й маленьких ведучих.

Пишається Людмила Василівна своїми доньками, яких виховує з чоловіком Петром Володимировичем. Усі три дівчинки закінчили школу з золотими медалями. На думку директора закладу Марії Власюк, це унікальна родина не тільки в населеному пункті, а й в Україні. Марія й Олена вже закінчили з відзнакою Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» (факультет енергоменеджменту й енергозбереження), працюють у столиці. Наймолодша Тетяна вступила туди цьогоріч на факультет менеджменту й маркетингу. Найстарша вже й онуку Анну подарувала батькам.

Людмила Панасюк все життя мріяла про хореографію, але закінчила спочатку Дубнівське педагогічне училище, згодом Рівненський педагогічний інститут ім. Мануїльського, де одержала фах учителя початкових класів. Як заступник директора, ніколи не рахується ні з часом, ні з відпусткою, адже коло обов'язків — не обмежене.

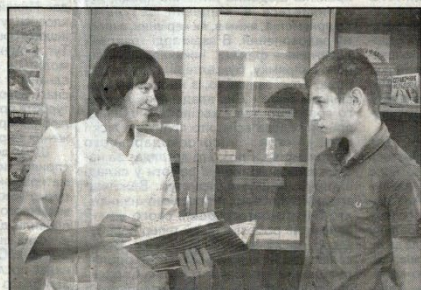
СГПП «Маяк» — меценат зносницьких освітан. Не забувають про них і 1 вересня, і на День учителя, Новий рік, 8 Березня та в день останнього дзвоника. В щоденному житті не обходяться без технічного електрика чи зварювальника. А освітати для односельців завжди готують музичні вітання в День працівника сільського господарства.

У закладі освіти, де навчаються 423 учні, трудяться 49 учителів і 16 технічних працівників. Керує ними Марія Власюк. Ще маленькою дівчиною вирішила, що буде вчителькою, марила цієї професії. Стала студенткою першого випуску Сарненського педколеджу, згодом

районному благодійному ярмарку, обласних конкурсах «Виробам — друге життя» й «Писанко, воскресня». Елементи рушника до Дня Незалежності були представлені на конкурсі «Україна вишивана». У 2012 році започаткувала в школі гурток «Бісерне сівяво». Сама ж плете спицями й гачком і з задоволенням демонструє одяг, виготовлений власноруч. Із чоловіком-господарем, який і комбайн придбав, виховують трое дітейок. Катерина вже студентка, Наталя навчається в 11 класі, Світлана — 7-ому.

Оксана Міхнова — шкільна медсестра. Фактично трудиться на 0,75% ставки з того часу, як закінчила Кіровоградське медичне училище. Але педагоги кажуть, що на всі сто. Про дітей їхні заворожання знає все. Сама оформила кабінет. І школярі, і учителі, а найбільше Оксана Іванівна, не можуть дочекатися, коли стане суро медичним працівником навчального закладу.

Із 1 вересня в Зносницькій ЗОШ започаткували ще одну

Медсестра Оксана МІХНОВА знає про здоров'я дітей усе.

гічний обов'язок — трудитися так, щоб потім не було соромно за свої вчинки. Не терпить підлості й підступності й доводить усім, що жодна влада не здатна здолати людяність і доброту, які в складний час урятують Україну. За сприяння розвитку учнівської творчості та значний внесок у підготовку переможця III етапу XIV Міжнародного конкурсу з української мови ім. Петра Яцика, Марію Степанівну нагородили подякою обласної адміністрації. А за 3 місце в XI районному конкурсі-ярмарку педагогічної творчості в номінації «Українська мова й література» — дипломом відділу освіти Сарненської РДА.

Розповідає з гордістю про своїх коллег і заступників. Скажімо, Неля Мельник — із навчально-виховної роботи, вчитель історії й правознавства, довела до толку музейний кімнату. А всі квіти в школі — заслуга рук учителя обслуговуючої праці Лариси Дорошко. Її вироб з бісеру, вишивки тощо побували на

традицію — перед уроками разом співають Гімн України в музичному супроводі, що лунає по шкільному радіо. Ідея виникла після того, як одного разу Анатолій Остапчук розповів про ставлення до державних символів і національну свідомість за кордоном. Адже помелні заходи не завжди належно сприймають діти. А тут, коли співають «душу й тіло ми положим

Шкільне радіомовлення — ідея Людмили ПАНАСЮК.

за нашу свободу...», в дівчаток на очах з'являються сльози.

Про рівень навчання свідчить кількість випускників, які щороку стають студентами вузів і навчаються за рахунок держави. В цьому році їх географія розширилась — Львівська ветеринарна академія, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», Рівненський державний гуманітарний університет, Переяслав-Хмельницький педінститут, Тернопільський національний технічний університет, Рівненська духовна семінарія, Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'ячука.

Вчителі, діти й батьки — єдина родина. Без батьків і ремонт не обходиться, а до

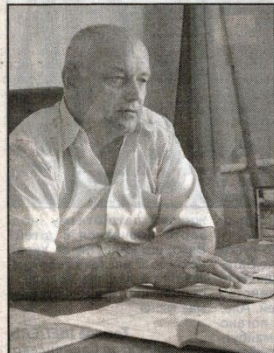
них завжди долучаються й спонсори — СГПП «Маяк».

У парламенті мають бути й господарі

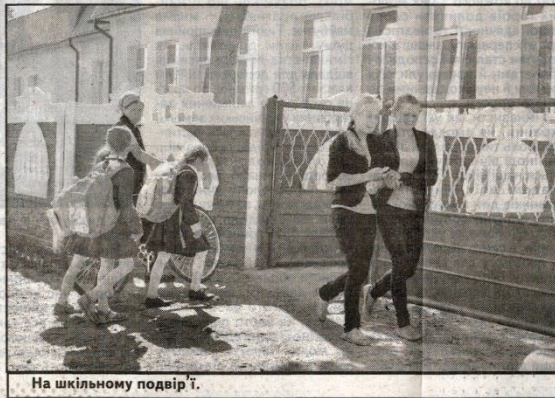
Мешканці населеного пункту не в один день народилися, розповідає Зносницький сільський голова Іван Вакулко, тож у кожного свій характер. Але разом трудяться в місцевому сільськогосподарському підприємстві, ведуть особисті хазяйства й дбають про благоустрій території, на якій живуть. Так, зробили поточний капітальний ремонт (заасфальтували 160 м) вулиці Кичана (252 тис. 232 грн.), поетапно здійснюють його на вулиці Дружби. Крім того, дбаючи про здоров'я селян, тисячу гривень спрямували на придбання засобу для дезінфекції колодязів. До речі, рада чи не єдина, яка передбачила 20 тис. грн. на відновлення випалення (перезалуження землі). Роботи виконуватиме місцеве СГПП «Маяк». Цьогоріч зробили дослідження ґрунтів. Згідно з програмами, що реалізують, поліпшують утіда сільськогосподарського призначення, борються за захороваванням нагелатит і туберкульоз. На останню спрямували 5 тис. грн. Школа, розповідає Іван

Олександрович, основна з цінностей на території села, свого роду маленька держава, яка виховує громадян України. Все роблять спільними зусиллями — й стадіон упорядковують, і чергують на дискотеках. Одно слово, як кажуть, в одному котлі варяться.

Нині громада готується до зими. Так, власними силами в сільському Будинку культури зробили капітальний ремонт газових котлів. Чимало гарних слів сказав сільський голова на адресу керівника господарства «Маяк» Ігора Остапчука. І член виконкому, й депутат районної ради, й капітан місцевої футбольної команди, і її меценат. За підтримки громади, Анатолія Остапчука, СГПП «Маяк» (180 тис. грн.) зробили реконструкцію храму. Цікавий факт, що самі жителі збрали майже 90 тис. грн., при тому, що село нараховує всього 600 дворів.

Іван ВАКУЛКО: «Нині громада готується до зими».

На шкільному подвір'ї.

Марія КУЗЬМИЧ. Фото Василя СОСЮКА.